

מערכ שיעור

ערכה פדגוגית למורה – מותאמת לפי שלבי חינוך
מבוסס על חומרי העמותה להנצחת מורשת לוחמי חרות ישראל (לח"י)

גבורה ומסירות - דב הבלונדיני ודור המאבק של היום

מטרת העל של המערכ:

ללמוד על גבורה, מנהיגות ומסירות מתוך סיפורו של לוחם לח"י יעקב גרנק ("דב הבלונדיני"), כדוגמה מייצגת לגבורת הלוחמים. דרך סיפורו נבין את ערכי המחתרת והמעבר לצה"ל, ונראה כיצד ערכים אלו באים לידי ביטוי בדור הלוחמים כיום במדינת ישראל, במיוחד בשנים האחרונות.

חומרי עזר וקישורים למורה:

- סרטון אנימציה: [דוגמא אישית \(אחרי!\) : דב הבלונדיני](#)
- מידע מאתר העמותה להנצחת מורשת לח"י: [קורות חיים – יעקב גרנק](#)

חטיבת ביניים: ז'-ט'

מערכ שיעור: מנהיגות בשדה הקרב

נושא השיעור: מנהיגות בשדה הקרב ומסירות נפש: מלוחם לח"י למפקד בצה"ל

משך השיעור: 45 דקות

מטרות השיעור:

1. להכיר את דמותו של יעקב גרנק ("דב הבלונדיני") כמייצג את רוח הלוחמים בלח"י ובצה"ל בראשית המדינה.
2. לנתח את המושגים: מנהיגות בדוגמה אישית, הקרבה, והתגובה המבצעית של "הסתערות על מקור האש".
3. לדון ברצף הבין-דורי מלח"י ועד מפקדי ולוחמי צה"ל כיום.

מהלך שיעור מפורט:

1. פתיחה: לנתח ציטוט (8 דקות)

"דב הקדים את המחשבה וההתפתחות בצה"ל בעשרים שנה. היום, התגובה היא להסתער על מקורות האש. דב עשה זאת אינסטינקטיבית. היה הראשון ואולי היחיד שפעל כך." (קצין בכיר בצה"ל על יעקב גרנק)

שאלות למחשבה ודיון מהיר:

1. מה המשמעות של "להסתער על מקור האש"? האיסטינקט האנושי הטבעי הוא לברוח מסכנה. מה גורם ללוחם לעשות את ההפך?
2. מדוע הסתערות על מקורות האש נחשבת כיום חלק מהתפיסה הפיקודית והמנהיגותית?

2. צפייה וניתוח דמות: תחנות בחייו של דב (12 דקות)

צפייה בסרטון האנימציה על דב הבלונדיני.

סקירת רקע היסטורי מפי המורה (מתוך אתר העמותה להנצחת מורשת לח"י):

ילדות ומלחמת העולם השנייה באירופה: יעקב גרנק נולד בפולין, ספורטאי ונער בית"ר. בפרוץ מלחמת העולם השנייה נלחם בהגנה על ורשה, נשבה על ידי הגרמנים וברח מרכבת שבויים. כל משפחתו נספתה בשואה.

הגעה לארץ והצטרפות למחתרת לח"י: עלה בשנת 1941, הצטרף ללח"י והפך למפקד מבצעים מיתולוגי. השתתף ופיקד על פעולות נועזות כמו ההתקפה על שדה התעופה בסירקין (שם הושמדו 9 מטוסים בריטיים), שחרור ד"ר ישראל אלדד מבית החולים, והתקפות על מרכזי בולשת.

המעבר לצה"ל: עם הקמת המדינה ופירוק לח"י, התגייס לחטיבה 8 (חטיבה משוריינת) ופיקד על פלוגה א' בגדוד 89.

נפילתו: הוליד את פלוגתו לניצחונות בעיראק סואידן ובנגב, ונפל בקרב על עוגיה אל-חפיר (ניצנה) במבצע חורב בדצמבר 1948.

3. עבודה בקבוצות: (15 דקות)

הכיתה מתחלקת ל-3 קבוצות. כל קבוצה מקבלת כרטיסיה עם נושא לדיון:

- קבוצה 1 – **מנהיגות בדוגמה אישית ("אחריי!")**: יעקב גרנק תמיד צעד בראש חייליו. כיצד דוגמה אישית יוצרת אמון בין מפקד ללוחמיו? תנו דוגמאות מאירועי הימים שלנו שבהם מפקדים ובכירים העניקו דוגמה אישית.
- קבוצה 2 – **ממחתרת לצה"ל (אחריות לאומית)**: עם הקמת המדינה, מחתרת לח"י סיימה את תפקידה, וגרנק וחבריו התגייסו לצה"ל. מה לומדים מכך על החשיבות של אחדות ואחריות לאומית?
- קבוצה 3 – **מסירות נפש**: יעקב גרנק איבד את כל משפחתו בשואה ובחר להקדיש את חייו למאבק על המדינה. מהיכן לדעתכם אדם שאיבד את הכל שואב את הכוח להמשיך ולהילחם למען הכלל?

4. סיכום (10 דקות)

נציג מכל קבוצה מציג עיקרון אחד שעלה בדיון.

סיכום המורה : דב הבלונדיני מייצג דור שלחם על עצם קיומנו. הרוח של "להסתער על מקור האש", לקחת אחריות ולרוץ קדימה אינה שייכת רק לתש"ח – היא אותה הרוח בדיוק שראינו בקרבות השבעה באוקטובר ובמלחמת "חרבות ברזל".